

GRYPA

INFORMACJE PODSTAWOWE

Przyczyna i drogi zakażenia: Grypa jest ostrą chorobą wirusową układu oddechowego, która cechuje się bardzo dużą zakaźnością. Zakażenie wirusem grypy odbywa się w przeważającej części przypadków drogą kropelkową, rzadziej przez kontakt bezpośredni z osobą chorą lub skażonym przedmiotem.

Objawy: Wśród objawów miejscowych występuje: uczucie drapania w gardle, suchy kaszel, nieżyt nosa (katar), natomiast wśród ogólnoustrojowych – gorączka, dreszcze, bóle mięśniowo-stawowe, ból głowy, ogólne złe samopoczucie. Obraz kliniczny może się różnić w zależności od wieku - u dzieci, zwłaszcza u noworodków i niemowląt, może wystąpić apatia, senność, niechęć do jedzenia, zaburzenia oddychania, nudności, biegunka i wymioty, natomiast wśród osób starszych >65 lat przebieg może być skąpoobjawowy - częste występowanie objawów ogólnych (złe samopoczucie, ogólne zmęczenie) przy braku gorączki.

Leczenie: W przebiegu niepowikłanym grypy wystarczające jest leczenie objawowe (leki przeciwgorączkowe, leki przeciwkaszlowe, leki obkurczające naczynia błony śluzowej). Możliwe jest zastosowanie leczenia przyczynowego, według indywidualnych wskazań. W przypadku ciężkiego przebiegu zakażenia lub wystąpieniu powikłań występuje konieczność leczenia szpitalnego.

Rokowanie: W pewnych grupach pacjentów grypa może przebiegać z poważnymi powikłaniami, powodując istotne konsekwencje zdrowotne. Do tych grup należą przede wszystkim: dzieci (<4 r.ż.), osoby starsze (>65 r.ż.), kobiety w ciąży oraz osoby ze współistniejącymi chorobami przewlekłymi. Do możliwych powikłań grypy należą: zapalenie płuc oraz górnych dróg oddechowych (zatok, gardła, krtani), zapalenie mięśnia sercowego, mięśni, nerek, powikłania neurologiczne (zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu), zaostrzenie chorób przewlekłych (astma, choroba niedokrwienna serca, cukrzyca) oraz zgon (w wyniku powikłań pogrypowych lub zaostrzenia choroby podstawowej).

Szczepienie p/grypie są szczególnie zalecane dla:

1. Ze względu na duże ryzyko ciężkiego przebiegu grypy lub rozwoju jej powikłań:

- 1) przewlekle chorym dzieciom (od ukończenia 6 miesiąca życia) i dorosłym, szczególnie chorującym na: niewydolność układu oddechowego, astmę oskrzelową, przewlekłą obturacyjną chorobę płuc, niewydolność układu krążenia, chorobę wieńcową (zwłaszcza po przebytych zawałach serca), niewydolność nerek, choroby wątroby, cukrzycę, choroby neurologiczne i neurorozwojowe oraz dzieciom z wadami wrodzonymi serca;
- 2) osobom w stanach obniżonej odporności, chorym na nowotwory układu krwiotwórczego oraz osobom po transplantacji narządów, w tym dzieciom z grup ryzyka (od ukończenia 6 miesiąca życia), szczególnie zakażonym wirusem HIV, ze schorzeniami immunologiczno-hematologicznymi, z pierwotnymi niedoborami odporności, po leczeniu immunosupresyjnym, leczonych przewlekle salicylanami;
- 3) kobietom w ciąży lub planującym ciążę.

2. W związku z przesłankami epidemiologicznymi (duża rola w transmisji wirusa grypy, w tym także na osoby z grup ryzyka) – wszystkim osobom od ukończenia 6 miesiąca, w szczególności:

- 1) zdrowym dzieciom w wieku od ukończenia 6 miesiąca życia do ukończenia 18 roku życia;
- 2) osobom w wieku powyżej 55 lat;
- 3) osobom mającym bliski kontakt zawodowy lub rodzinny z dziećmi w wieku do ukończenia 6 miesiąca życia oraz z osobami w wieku podeszłym lub przewlekle chorymi;
- 4) pracownikom ochrony zdrowia, szkół, handlu, transportu, funkcjonariuszom publicznym w szczególności: policja, wojsko, straż graniczna, straż pożarna;
- 5) pensjonariuszom domów spokojnej starości, domów pomocy społecznej oraz innych placówek zapewniających całodobową opiekę przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku.

Preparaty i schemat dawkowania:

	Podanie domięśniowe lub głęboko podskórne. Żaden ze składników szczepionki nie jest zakaźny – dostępne preparaty zawierają jedynie część wirusa. Od sezonu 2018/2019 rekomenduje się szczepionki czterowalentne (czteroskładnikowe).		
Nazwa handlowa	Wskazania wiekowe	Schemat szczepienia podstawowego	Dawki dodatkowe - przypominające
Influvac Tetra	od 18. roku życia	1 dawka jako szczepienie pierwotne.	<u>Zaleca się coroczne szczepienie p/grypie</u> , m.in. z powodu:
Vaxigrip Tetra	dzieci od ukończenia 6. miesiąca życia oraz osoby dorosłe od 18. roku życia	1 dawka jako szczepienie pierwotne. Uwaga! Dzieciom do 9 roku życia pierwsze szczepienie w życiu p/grypie przeprowadza się, podając <u>dwie dawki w odstępie min. 4 tyg.</u>	- krótkotrwałej odporności poszczepiennej (maksymalnie do roku); - corocznej aktualizacji, tj. modyfikacji składu szczepionki.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE
Skuteczność szczepień p/grypie

Skuteczność szczepień przeciw grypie jest bardzo zmienna, zależy od kategorii osób poddanych szczepieniu oraz od stopnia dopasowania szczepionki w stosunku do wirusów grypy krążących w danym sezonie. Wśród zdrowych dorosłych skuteczność szczepienia ocenia się na 50-95%. Trwałość odporności jest prawdopodobnie krótsza niż jeden rok.

Przeciwwskazania do szczepienia p/grypie

Nadwrażliwość na składniki szczepionki, w tym alergia na białko jaja kurzego i ciężkie reakcje alergiczne po poprzednich dawkach. W przypadku zaostrzenia choroby przewlekłej lub trwania choroby gorączkowej - szczepienie należy odroczyć.

Objawy niepożądane po szczepieniu p/grypie

Objawy miejscowe: bolesność w miejscu wstrzyknięcia, zaczerwienienie lub obrzęk (zazwyczaj ustępuje w ciągu 2 dni).

Objawy ogólne: gorączka, bóle głowy, bóle mięśni i stawów; ponadto różnie nasilone reakcje alergiczne oraz bardzo rzadko (1 na 1 milion podanych dawek) zespół neurologiczny Guillain-Barre.

INFORMACJE DODATKOWE
Co należy zrobić, jeżeli w pierwszym roku szczepienia p/grypie u dziecka w wieku poniżej 9 lat podano tylko jedną dawkę szczepionki?

W takiej sytuacji w następnym roku należy podać dwie dawki szczepionki, w odstępie 4-tygodniowym.

Czy dziecko w wieku <9 lat, które już było dwukrotnie szczepione p/grypie zawsze jedną dawką, w najbliższym sezonie powinno otrzymać jedną czy dwie dawki szczepionki?

Dzieci, które w dwóch pierwszych latach szczepień otrzymały po jednej dawce, powinny nadal otrzymywać tylko jedną dawkę.

Opracował: lek. Michał Jędrzejek

Opracowano na podstawie:

- Antczak A. (red): Grypa. Praktyczne kompendium, Medical Tribune Polska, Warszawa 2015
- Wysocki J., Czajka H. (2018). Szczepienia w pytaniach i odpowiedziach. Kraków: Wydawnictwo Help-Med

Informacje o szczepionkach dla pacjenta:

- http://www.sanofipasteur.pl/pdf/VaxigripTetra_Ulotka_08_2018.pdf
- https://www.leki-informacje.pl/sites/default/files/indeks_lekow/ulotki/influvac_tetra_pil.pdf